

UKM 08/19: Kirke 2030

UKM 2019 avholdes ved inngangen til et nytt tiår, og til en ny fireårsperiode for menighetsråd, bispedømmeråd og kirkemøte. I løpet av de nærmeste årene skal kirken finne fram til en hensiktsmessig organisering og kirkeordning som gir mest mulig kraft til å være kirke lokalt og best mulig overordnede rammer til å holde kirken sammen nasjonalt. I 2030 markerer vi 1000 år for slaget på Stiklestad, og det vil bli en stor, nasjonal markering gjennom hele året. Her vil kirken spille en sentral rolle.

Ved inngangen til et nytt tiår og en ny styringsperiode for kirken skal det også arbeides med ny strategiplan for Den norske kirke. Dette arbeidet vil sannsynligvis sluttføres på Kirkemøtet i 2021. Med alt dette som horisont, er det ønskelig at Ungdommens kirkemøte 2019 løfter blikket og spør:

Hvilke ønsker og drømmer har vi for kirken i 2030? Og hvordan kommer vi oss dit?

Med denne saken vil Ungdommens kirkemøte sparke i gang det som blir en stor idedugnad i kirken på mange nivåer: En høring om Kirke 2030 vil sendes ut til de nye menighetsrådene i løpet av noen måneder, og Kirke 2030 blir også en hovedsak på Kirkemøtet 2020. Det er all grunn til å tro at de som i 2019 vil utgjøre UKM, også vil spille en rolle i kirken i 2030. Derfor er UKMs innspill svært interessante i denne sammenhengen.

Noen knagger

Vi vil i dette dokumentet foreslå å ramme saken inn med det som per nå er Den norske kirkes visjon: BEKJENNENDE – ÅPEN – TJENENDE – MISJONERENDE. Disse ordene sier noe grunnleggende om hva Den norske kirke ønsker å være og gjøre, og selv om visjonen kan endres fram mot 2030, angir den likevel noe sentralt i kirkens forståelse av seg selv. Under disse fire overskriftene kan vi finne flere aktuelle spørsmål komiteen kan velge å fokusere på. Det er viktig at denne rammen likevel ikke oppleves begrensende.

Kontekst og trender

Det kan være krevende å si noe om kirken ti år fram i tid. Det kan bli helt annerledes enn vi ser for oss, og konteksten vi skal være kirke i kan også være svært forandret. Teknologisk utvikling, politiske jordskjelv eller naturkatastrofer kan radikalt endre hva vi tenker skal være kirkens oppgaver og eller arbeidsmetoder. Likevel kan vi si noe om hva vi ønsker oss, og vi kan gjøre oss tanker om hvordan vi skal oppnå dette. Da kan det være nyttig å se på noen samfunnstrender.

Den norske kirkes synkende medlemstall. På oppdrag fra Kirkerådet skrev tidligere forsker ved SSB, Helge Brunborg, i 2019 [en rapport med framskriving av medlemstall](https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkeradet/2019/juni/krprosent2044.2-19prosent20framskrivingprosent20avprosent20antallprosent20medlemmerprosent20iprosent20denprosent20norskeprosent20kirke.pdf)¹ i Den norske kirke frem til 2039. Det mest sannsynlige scenariet er at den nedgangen vi har sett i årene 2011-2018 vil fortsette en stund til. Årsakene til dette er en kombinasjon av sekularisering som blant annet fører til at færre dørper barna sine, høy grad av medlemskap blant de som dør, og at den etnisk norske andelen av befolkningen

¹ Brunborg, 2019: Utviklingen av antall medlemmer i Den norske kirke.

<https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkeradet/2019/juni/krprosent2044.2-19prosent20framskrivingprosent20avprosent20antallprosent20medlemmerprosent20iprosent20denprosent20norskeprosent20kirke.pdf>

blir mindre. Kirken har et svakt fallende medlemstall, og Norge har et sterkt økende folketall. Dermed vil andelen medlemmer av befolkningen synke. Økningen i befolkningstall skyldes i stor grad innvandring, og svært få innvandrere blir medlemmer i Den norske kirke. I følge framskrivingen vil medlemstallet holde seg godt over 3 millioner også i 2030, men andelen medlemmer av befolkningen vil synke fort, og i 2030 sannsynligvis være på omtrent 60 prosent. I dag er andelen medlemmer av befolkningen ca. 70 prosent, og medlemstallet 3,7 millioner.

Økende sprik mellom fattig og rik i Norge. Et av FNs bærekraftsmål er å halvere fattigdommen i verden innen 2030. Verdens fattigdom har blitt kraftig redusert, men fattigdomsbegrepet er relativt; i Norge snakker vi lite om fattigdom og mer om *vedvarende lav inntekt*. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) regner *vedvarende lav inntekt* som at en husholdning har en samlet inntekt som er [mindre enn 60 prosent av medianinntekten](#)² i Norge. For en familie med to voksne og to barn blir dermed lavinntektsgrensen kr 443 000. Familier som tjener dette eller mindre, blir det flere av i Norge i dag. [I 2018 var det 101 000 barn](#)³ som vokste opp i hjem med vedvarende lav inntekt i Norge. Det vil si hvert 10. barn i Norge. Om denne økningen vil fortsette, er vanskelig å si, da det kommer an på både den nasjonale og globale økonomiske situasjonen og politiske prioriteringer. Men at stadig flere faller på utsiden av samfunnets velstandsøkning, bør angå også Den norske kirke i framtida.

Rapporten [Globale trender 2030 - utfordringer og valg for Europa](#)⁴, skrevet av EUs institutt for sikkerhetsstudier, EUISS, kom ut i april i år. De beskriver noen hovedelementer i Europa i 2030:

- Flere eldre: færre blir født og eldre lever lenger.
- Økt urbanisering: 2/3 av alle verdens borgere bor i byer i 2030.
- Økt digitalisering: I 2030 vil 125 milliarder enheter være tilkoblet nettet.
- Klimaendringer: Store strømmer klimaflyktninger vil sette press på Europas vann- og matforsyninger. Regjeringen har satt som mål å [redusere utslippet av klimagasser med minst 40 prosent innen 2030](#)⁵.

Hvor mye skjer på et tiår?

Fremtidstrendene peker på utfordringer for både kirke og samfunn. Samtidig er det begrenset hvor mye som endrer seg og ti år går ganske fort. Det er bare ti år siden Alexander Rybak vant Eurovision i Moskva, Barack Obama ble den første afroamerikanske president i USA, 900 000 nordmenn vaksinerte seg under svineinfluensapandemien, Jens Stoltenbergs rødgrønne regjering vant stortingsvalget og fikk fire nye år ved makten, Beyonce toppet hitlisten med «Halo», mens Donkeyboy var mest solgte norske bandet. Den norske kirke hadde 3 848 841 medlemmer, altså litt over 100 000 flere enn i dag. Instagram var ennå ikke oppfunnet, men Facebook begynte å få godt fotfeste i Norge. Det som har endret seg mest de siste ti årene i Norge, har blitt drevet av teknologisk utvikling. AirB'n'B, Nabobil og Fronter/Canvas er eksempler på hvordan teknologi har endret hverdagen for alt fra skolebarn til ferierende familier.

² Lura/NRK, 2017: Lysbakken sa at 98.000 barn lever i fattigdom. Stemmer det?

https://www.nrk.no/norge/lysbakken-sa-at-98.000-barn-lever-i-fattigdom.-stemmer-det_-1.13460736

³ NTB/NRK, 2018: Barnefattigdommen fortsetter å øke. <https://www.nrk.no/norge/barnefattigdommen-fortsetter-a-oke-1.13990859>

⁴ Rapport: Globale trender 2030 - utfordringer og valg for Europa. <http://europabanken.no/praksis/rapport-globale-trender-2030-utfordringer-og-valg-for-europa>

⁵ Regjeringen, 2019: Klimaendringer og norsk klimapolitikk. <https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/innsiktsartikler-klima-miljo/klimaendringer-og-norsk-klimapolitikk/id2636812/>

Spørsmål til UKM

Når vi ser mot 2030 kan vi anta at mye vil være likt, samtidig som kirken og samfunnet utfordres av at trender vi ser i dag forsterkes, og helt nye ting dukker opp. Komiteen utfordres til å tenke på hvordan kirken kan og bør se ut i 2030, og hvordan vi kommer oss dit. Hva er vi fornøyd med i dag som vi kan ta med oss? Hva vil vi endre?

Med dette som bakteppe, og med utgangspunkt i Den norske kirkes visjon BEKJENNENDE – ÅPEN – TJENENDE – MISJONERENDE, kan komiteen tenkes å jobbe med følgende spørsmål som oppspill til refleksjon og samtale:

På hvilke nye måter kan kirken tenkes å bekjenne sin tro i 2030? Dette kan for eksempel handle om:

- *Hvordan snakker vi om tro?*
- *Tar kirken mer eller mindre plass i det offentlige rom? Og hva uttaler vi oss (ikke) om?*
- *Hvordan har gudstjenestene våre endret seg? Og hva har forblitt likt som i dag?*
- *Hvordan har teologien vår endret seg? Snakker vi om Gud på andre måter?*
- *Hvordan er kirken til stede i den digitale hverdagen?*
- *Hvordan forholder vi oss til arven etter Olav den hellige?*

Hva betyr det at vår kirke er åpen i 2030? Dette kan for eksempel handle om:

- *Trekker vi nye mennesker og grupper til kirken?*
- *Er kirken mer åpen for nye impulser? Er det noe vi ikke åpner for?*
- *Hvordan finner nye kunst- og kulturuttrykk rom i kirka?*
- *Hvordan samarbeider vi med andre kirkesamfunn og religioner/trossamfunn? Og hvordan arbeider vi med religionsdialog?*
- *Hvordan forholder vi oss til sekulariseringen?*
- *Hvordan er forholdet mellom kirke og samfunnet forøvrig?*
- *Hvordan forholder kirken seg til demokrati og styring?*
- *Hvordan arbeider kirken for og med minoriteters rettigheter?*
- *Hvem er «vi» nordmenn når tusenårsjubileet skal feires?*

Hvordan skal vi tjene folk og samfunn i 2030? Dette kan for eksempel handle om:

- *Hvordan har kirkens diakoni utviklet seg?*
- *Hvilke nye tiltak har vi satt i gang?*
- *Hvordan forholder kirken seg til den økte forskjellen mellom fattig og rik?*
- *Hvordan jobber vi med problemstillinger knyttet til migrasjon?*
- *Hvordan vil eldrebølgen påvirke kirken?*
- *Hvilke konsekvenser har økende urbanisering for hvordan vi er kirke?*
- *Hva betyr kirkelig tilstedeværelse?*
- *Hvordan vil samfunnsdebatten og samtaleklimaet se ut, og hva er kirkens rolle?*
- *Hvordan rekrutterer vi til arbeid i kirken?*
- *Hvilken plass har frivilligheten?*

Hva vil det si å være en misjonerende kirke i 2030? Dette kan for eksempel handle om:

- *Hvordan bærer vi budskapet om Jesus videre i 2030, i Norge og globalt?*
- *Hva betyr misjon i 2030?*
- *Hvordan forholder vi oss til andre religioner og livssyn i Norge?*
- *Hva slags budskap trenger menneskene i 2030?*